

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/96/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201377
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201377.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov, matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, F., zastúpenej procesnou opatrovníčkou G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, F., otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XX, F., o nariadenie ústavnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e u maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny F., B. XXX/X, F..

II. Rodičia sú p o v i n n í platiť výživné na maloleté dieťa každý z nich vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 20.dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny F., počnúc právoplatnosťou rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na základe podnetu ÚPSVaR, Vranov nad Topľou začal tunajší súd uznesením č.k. 8P/96/2023-8 zo dňa 13.07.2023 bez návrhu konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti rodičov. Z podania úradu práce vyplýva, že maloleté dieťa, A. B., nar. XX.XX.XXXX pochádza z družného vzťahu matky, C. D., nar. XX.XX.XXXX a otca, A. B., nar. XX.XX.XXXX. Matka doposiaľ porodila ešte ďalšie 4 maloleté deti – I. B., J. D., A. D. a A. D.. U mal. detí, J. D., nar. XX.XX.XXXX a A. D., nar. XX.XX.XXXX otcovstvo doposiaľ nebolo určené, údajne je ním taktiež biologický otec mal. A.. V minulosti však bol A. B. trestne stíhaný a bol vo výkone trestu odňatia slobody v Českej republike za násilný trestný čin, z tohto dôvodu si k mal. deťom J. a A. nevybudoval žiaden vzťah, odmietol uznať k nim otcovstvo. Na druhej strane, ani mal. deti, J. a A. neprejavujú o neho záujem, jeho domácnosť nenavštevujú, aj keď ide o domácnosť nachádzajúcu sa v blízkosti domácnosti, kde mal. deti žijú. Ďalšie maloleté dieťa matky, I. B., nar. XX.XX.XXXX bol rozsudkom OS VT sp.zn. 9P/54/2014 zo dňa 22.05.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.06.2014 zverený do osobnej starostlivosti svojho otca, I. B., nar. XX.XX.XXXX. Matka o neho neprejavuje žiaden záujem. Mal. žije v domácnosti svojho otca. Dňa 06.07.2023 matka porodila ďalšie maloleté dieťa, A. D., u ktorého podpísala dňa 10.07.2023 pred pracovníkmi SPODaSK súhlas na osvojenie maloletého dieťaťa. Vzťah rodičov mal. A. bol dlhodobo problémový, sprevádzaný častými hádkami, konfliktami a občas aj fyzickými útokmi otca maloletého A. na matku. T. č. však rodičia v družnom vzťahu nežijú. Otec mal. A. žije striedavo v obci F. alebo sa zdržiava v zahraničí. V súčasnosti si našiel novú partnerku, ktorá je tehotná. Matka žije aktuálne s mal. deťmi J. a A. v domácnosti svojej matky, G. H.. Uznesením OS Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/42/2023 zo dňa 23.03.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.04.2023 bol mal. A. umiestnený do dočasnej

starostlivosti K. F.. Mal. bol do zariadenia prijatý dňa 24.03.2023, následne bol zverený do starostlivosti profesionálneho rodiča. Dôvodom umiestnenia mal. dieťaťa bola skutočnosť, že dňa 16.03.2023 sa na úrad práce dostavila matka ako aj stará matka mal. Marcela a pred pracovníkmi úradu práce matka s pomocou starej matky, nakoľko komunikácia s matkou je z dôvodu jej zdravotného obmedzenia sťažená, uviedla, že o mal. A. nemá záujem, nechce mu poskytovať viac svoju starostlivosť. Matka aj napriek upozorneniam na možné dôsledky svojho konania nájstojčivo trvala na svojom vyjadrení. Stará matka súhlasila s postojom matky k starostlivosti o mal. A., uviedla, že nie je v jej silách jej pomáhať s výchovou a starostlivosťou o maloletého a jej dcéra sama starostlivosť o maloletého nezvládne. Vzhľadom k vyššie uvedenému a berúc do úvahy skutočnosť, že matka mal. dieťa odmietala a nikto z príbuzných neprejavil záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, jediným možným riešením na ochranu života a zdravia maloletého dieťaťa bolo jeho umiestnenie v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Maloletý A. sa v rodine profesionálneho rodiča postupne adaptoval, je zdravý, primerane prospieva. Profesionálny rodič s ním neudáva žiadne výchovné problémy. Jeho detskou ošetrujúcou lekárkou je naďalej A. I.. Rodičia od umiestnenia mal. dieťaťa do ZVRS neprejavili o mal. dieťa žiaden záujem. Telefonicky sa o mal. dieťaťi informovala len 1x stará matka, G. H., ktorá si dohodla v zariadení termín stretnutia, avšak na stretnutie sa napokon nedostavila. Nikto z ďalších príbuzných neprejavil záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Pravidelnými návštevami v prirodzenom rodinnom prostredí mal A., rozhovormi s príbuznými mal. dieťaťa bolo zistené, že matka mal. dieťaťa má aktuálne zdravotné problémy psychického charakteru, fyzicky napadá jednotlivých členov domácnosti, vyvoláva hádky a konflikty v rodine, často opúšťa domácnosť a prespáva v domácnostiach príbuzných, túla sa po miestnej komunite a okresnom meste. Matka neprejavuje záujem ani o mal. deti J. a A.. Stará matka, ktorá doposiaľ svojej dcére pomáhala s výchovou a starostlivosťou o nich, v súčasnosti uvádza, že o mal. deti sa nezvláda ďalej starať. Z tohto dôvodu si príbuzný mal. detí, A. D., nar.XX.XX.XXXX podal dňa 09.06.2023 na OS Vranov nad Topľou návrh na zverenie mal. detí, J. a A. do náhradnej osobnej starostlivosti. Vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Berúc do úvahy aktuálne pomery v prirodzenom rodinnom prostredí A.. A. možno konštatovať, že návrat maloletého dieťaťa do biologickej rodiny nie je možný, rodičia o maloleté dieťa počas doby plynutia neodkladného opatrenia neprejavili žiaden záujem.

2. Matka, zastúpená procesnou opatrovníčkou, s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasila. Otec s ústavnou starostlivosťou nesúhlasil.

3. Kolízny opatrovník doporučil nariadiť u maloletého dieťaťa ústavnú starostlivosť.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to podnetom a správami ÚPSVaR, Vranov nad Topľou, správou kolízneho opatrovníka, lustráciou v Sociálnej poisťovni, správou K. L. E. M. N. F., pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 8P/42/2023 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní pod sp.zn. 8P/42/2023 uznesením zo dňa 23.03.2023 neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny F.. Uznesenie bolo vykonateľné 23.03.2023 a nadobudlo právoplatnosť 18.04.2023.

6. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine dieťaťa uviedol, že maloletý A. sa v rodine profesionálneho rodiča postupne adaptoval, je zdravý, primerane prospieva. Profesionálny rodič s ním neudáva žiadne výchovné problémy. Jeho detskou ošetrujúcou lekárkou je naďalej A. I.. Vzťah rodičov mal. A. je dlhodobý problémový, sprevádzaný častými hádkami, konfliktami a občas aj fyzickými útokmi otca, A. B. na matku mal. dieťaťa. Aj keď rodičia mal. A. nežili už niekoľko mesiacov v družnom vzťahu, nakoľko si A. B. našiel novú družku z miestnej komunity, s ktorou žil v spoločnej domácnosti a ktorá je v súčasnosti tehotná, návštevou v rodine bolo zistené, že matka po pôrode mal. A. D. obnovila spolužitie s A. B., ktorý opustil svoju tehotnú družku. V súčasnosti teda matka žije opäť v domácnosti A. B. a jeho rodiny. Jej mal. deti J. a A. zostali však naďalej žiť v domácnosti starej matky, G. H., nar. XX.XX.XXXX. Matka sa podľa slov príbuzných o svoje mal. deti, J. a A. nezaujíma, mal. deťom nezabezpečuje starostlivosť, o mal. deti sa stará ich stará matka. C. D. má navyše dlhodobé zdravotné obmedzenie, je hluchonemá, v súčasnosti sa však u nej objavujú zdravotné problémy psychického charakteru. Matka v poslednej dobe opakovane ohrozovala jednotlivých členov domácnosti, kde doposiaľ žila a fyzicky na nich útočila. Z týchto dôvodov si stará matka dňa 28.07.2023 podala na OS Vranov nad Topľou návrh na

zverenie mal. detí do NOS, vo veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Rodičia od umiestnenia mal. A. do ZVRS neprejavili o mal. dieťa žiaden záujem.

7. Otec vo výpovedi uviedol, že s nariadením ústavnej starostlivosti nesúhlasí. Chce sa o svojho syna postarať. Nevedel o tom, že matka sa dieťaťa zriekla. V marci, kedy matka túto skutočnosť oznamovala úradu práce, on bol na brigáde v Českej republike. Keď sa vrátil z Čiech zistil, že matka sa odmietla starať o ich syna a že dieťa je v centre pre deti a rodiny. Otec je doma z Čiech asi päť mesiacov. Potvrdil, že o syna sa nijako nezaujímal, lebo s matkou dieťaťa nežil v spoločnej domácnosti. Aktuálne asi mesiac žijú spolu v jednej domácnosti, preto má záujem o syna sa postarať. Otec má zabezpečené bývanie v dome jeho mamy, je schopný o A. sa postarať. Nie je evidovaný na úrade práce, finančne mu vypomáhajú jeho príbuzní, brigádnicky je schopný si privyrobiť, kopeme jamy na optické káble. Mesačne si brigádou dokáže zarobiť 500,- alebo 600,- eur.

8. Procesná opatrovníčka matky uviedla, že po vyjadrení otca nevie zaujať jednoznačný postoj. Nevie posúdiť, či by sa otec dokázal postarať o mal. syna. Je pravdou, že mal. A. svojho otca pozná, ale keď otec pôjde brigádnicky pracovať, nevie kto sa v jeho domácnosti bude o A. starať. Matkin zdravotný stav neumožňuje, aby maloletému zabezpečila potrebnú osobnú starostlivosť.

9. Vzhľadom na postoj otca boli prešetrené pomery na jeho strane. Kolízny opatrovník sociálnym zisťovaním v rodine zistil, že matka mal. dieťaťa už nežije s biologickým otcom mal. A. v družnom vzťahu, opätovne sa túla po meste, prespáva na ulici, má naďalej psychické problémy. S otcom mal. dieťaťa už v spoločnej domácnosti nežije odo dňa 09.08.2023, kedy došlo k opätovnej hádke medzi rodičmi, podľa slov otca mal. dieťaťa, matka na neho fyzicky útočila. Otec v súčasnosti obnovil spoluzitíe so svojou tehotnou družkou, ktorá má stanovený termín pôrodu v priebehu nasledujúceho mesiaca. Dňa 21.08.2023 bol vykonaný aj osobný rozhovor s otcom mal. dieťaťa, ktorý nevedel jednoznačne uviesť či a ako by zvládol starostlivosť o mal. dieťa, v prípade jeho zverenia do jeho osobnej starostlivosti. Poznámeneal, že v súčasnosti je nezamestnaný, nie je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nemá žiaden stabilný príjem, vykonáva však brigádnické práce v rámci Slovenska. Nakoľko otec uviedol, že brigádnické práce vykonáva turnusovo, domnieva sa, že s výchovou mal. dieťaťa by mu pomohla jeho matka, ktorá sa však v čase návštevy v domácnosti nenachádzala a z tohto dôvodu slová otca nepotvrdila. Domácnosť, v ktorej žije momentálne otec mal. dieťaťa pozostáva z 2 izieb vybavených základným nábytkom, je tam zavedená elektrina, voda, hygiena domácnosti je na úrovni zodpovedajúcej štandardným pomerom miestnej komunity. V spoločnej domácnosti žije biologický otec mal. A. so svojou tehotnou družkou, I. O., nar.XX.XX.XXXX, so svojou matkou, A. A., spolu s jej 2 ďalšími mal. deťmi. V spolupráci s K. F. bolo t.č. zistené, že zo strany otca nebol doposiaľ evidovaný žiaden telefonický alebo osobný kontakt mal. dieťaťa. Počas doby plynutia neodkladného opatrenia ani matka a ani nikto z príbuzných neprejavili o mal. dieťa žiaden skutočný záujem. Telefonicky sa o mal. dieťati informovala len 1x stará matka, G. H., ktorá si dohodla v zariadení termín stretnutia, avšak na stretnutie sa napokon nedostavila. Nikto z ďalších príbuzných neprejavil záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

10. Procesná opatrovníčka matky na pojednávaní potvrdila, že matka maloletého A. nežije s otcom v spoločnej domácnosti. Matka súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti, nie je schopná a ochotná a syna sa osobne starať.

11. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou rodičia maloletého dieťaťa nie sú evidovaní ako nezamestnaní. Lustráciou v Sociálnej poisťovni bolo potvrdené, že matka C. D. je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 227,80 eur.

12. Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

13. V zmysle § 54 ods. 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 81 ods. 1,2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

17. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého A. je dôvodné. Matka pre nepriaznivý psychický stav nie je schopná poskytovať maloletému synovi potrebnú osobnú starostlivosť. Otec dlhodobo o dieťa nejaví záujem, nežije s matkou v spoločnej domácnosti. V súdnom konaní síce slovné prejavil vôľu o dieťa sa postarať, syna však v zariadení nenavštívil, nezaujímal sa oňho ani telefonicky. Napriek súdom umožnenému časovému priestoru konanie otca nezodpovedalo jeho slovným príslubom. Pri šetrení kolíznym opatrovníkom otec sám potvrdil, že má pochybnosti o tom, ako by sa o dieťa dokázal postarať. S poukazom na zistený skutkový stav súd mal za potvrdené, že výchova dieťaťa je vážne ohrozená, narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, rodičia nie sú schopní o syna sa postarať, preto rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny F..

18. Rodičia majú zákonnú povinnosť podieľať sa na zabezpečení výživy ich maloletého syna. S prihliadnutím na sociálnu, finančnú situáciu, súd zaviazal matku aj otca na platenie výživného aspoň v minimálnej výške, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, čo v súčasnosti činí 36,80 eur mesačne. Takéto výživné je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje zárobkové a majetkové pomery a určenie výživného pod túto hranicu nie je možné. Rodičia sú povinní minimálne výživné platiť na účet zariadenia, v ktorom sa ústavná starostlivosť bude vykonávať, teda na účet Centra pre deti a rodiny F..

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.